

STUDIU DE CAZ

Profesor de psihopedagogie POPA ANCA

A. Date generale referitoare la copil și familie

Numele și prenumele: S.D.

Data nașterii: 2007

Sex: masculin

Data înscrierii în școală: 2014

Diagnosticul cu care a venit în școală: deficiență mintală moderată, întârziere în dezvoltarea limbajului, dislalie simplă

Vârsta părinților la nașterea copilului: tatăl 41, mama 36

Pregătirea școlară și ocupația: tatăl-studii medii-șomer; mama-femeie de serviciu

Structura familiei: dezorganizată

Componența familiei: tatăl, mama, o fată și doi băieți

Venitul familiei: scăzut

Condiții de locuit: casă cu două camere

Condiții materiale asigurate copilului: bune (alimentație, îmbrăcăminte, jucării, rechizite)

Climatul familial: nefavorabil, relații tensionate între părinți, băiatul este lăsat în grija mamei

Locul copilului în familie: comportamentul băiatului în familie este satisfăcător, tatăl neglijându-l, neavând timp pentru el

Gradul de integrare al copilului în familie: neglijat

Colaborarea familiei cu școala: bună

Antecedente personale: sarcina și nașterea au decurs fără evenimente deosebite; copilul a trecut prin aproape toate fazele de boli ale copilăriei și nu a avut boli sau accidente semnificative pentru diagnosticul actual

Antecedente familiale: niciunul dintre părinți nu are un asemenea diagnostic de deficiență mintală moderată

Când a apărut deficiența: a fost depistată la câțiva ani de la naștere

Ce măsuri au fost inițiate: încă din preșcolaritate a frecventat grădinița, iar din 2015 a fost înscris la clasa pregătitoare din cadrul Centrului Școlar De Educație Incluzivă Roșiorii de Vede.

B. Dezvoltarea individuală actuală

Dezvoltarea fizică și starea sănătății

Înălțimea și greutatea: corespund vârstei cronologice

Starea generală a sănătății: din punct de vedere somatic, starea sănătății este bună; examenul neuropsihiatric a evidențiat deficiență mintală moderată, dislalie simplă

Starea auzului: bună

Starea văzului: bună

Psihomotricitate

Schema corporală: recunoaște organizarea corporală pe propriul corp și al altora, recunoaște segmentele drepte/stângi ale propriului corp, recunoaște detalii ale schemei corporale

Orientarea spațială: operează cu noțiunile: sus/jos, lângă, pe sub, înăuntru, închis/deschis, distinge mărimea obiectelor mare /mic, se orientează în plan grafic

Orientare temporală: recunoaște părțile zilei, enumeră zilele săptămânii, enumeră anotimpurile

Lateritatea: dreaptă

Coordonarea motorie: coordonarea bimanuală și oculo-manuală este bună, coordonarea instructaj verbal-motricitate este bună

Gesturile/mișcările: merge, aleargă, sare, țopăie, stă într-un picior, prinde mingea, coboară scara alternând picioarele; prezintă bună rezistență la efort conform vârstei

Deplasarea: se deplasează singur

Procese intelectuale

Percepția și reprezentările: diferențiază stimuli tactili, gustativi-olfactivi, diferențiază caracteristici ale stimulilor auditivi și vizuali, deosebește mai mult de 7 culori, recunoaște și denumește figurile geometrice: (pătrat, triunghi, cerc)

Atenția: este stabilă, capacitate de concentrare este bună pentru perioade lungi de timp, rezistență la factori perturbatori

Memoria: memorează rapid, durata de păstrare a cunoștințelor este relativ lungă, reactualizarea cunoștințelor se face cu dificultate

Limbaaj: vocabularul este bine dezvoltat, pronunție deficitară a fonemului: "F";

Comunicare: din punct de vedere al comunicării verbale și nonverbale se exprimă în propoziții simple incorecte din punct de vedere gramatical, alcătuieste propoziții simple cu cuvinte date, nu desparte cuvinte în silabe, nu alcătuieste propoziții dezvoltate cu cuvinte date, nu povestește după imagini, nu folosește formulele de salut la începerea și terminarea cursurilor sau când întâlnește persoane noi, inițiază o conversație dar nu o finalizează, cunoaște numele părinților, fraților, prietenilor.

Gândirea: nivel preoperațional – deficiență mentală moderată

Imaginația: reproductivă, bine dezvoltată

Însușirile personalității și integrarea socio-afectivă

Temperamentul: energic, mobil, vioi, rar impulsiv.

Caracterul: conștiința de sine este bine dezvoltată, este cooperant și inegal în activitatea de tip școlar

Aptitudinile: pentru activitățile plastice și muzicale

Afectivitatea: afectuos, cu empatie față de colegi

Relații interpersonale: este cooperant, sociabil, prietenos, inițiază relații de întraajutorare, ascultă sarcinile date de adult, nerefuzându-le, se joacă cu colegii

Poziția și rolul copilului în grup: stabilește cu ușurință relații cu colegii și adulții; în activitățile de grup se joacă singur sau cu partenerii, folosind jucării; colaborează în joc, respectă regulile jocului și regulile simple de conviețuire socială

Gradul de integrare în colectivul grupei: integrat în colectiv

Manifestări ale copilului în activitate

Motivația: prezintă predominant motivație externă, reacționează la recompense materiale și mai puțin laudative; prezintă și motivație internă, dorește să învețe, manifestă curiozitate de cunoaștere

Interese și preocupări zilnice: nu au forme evidente

Capacitatea de efort voluntar: acționează în conformitate cu scopuri simple, concrete în mod dirijat, preponderent

Deprinderi de autonomie personală: are însușite deprinderile elementare de autoservire; se spală singur pe mâini, folosește prosop; se îmbracă și se dezbracă singur, se încălță singur și își leagă șireturile

Deprinderi de autonomie socială: în clasă și în școală se orientează singur; necesită însoțitor în spațiul public

Atitudinea față de sarcini/activitate: prezintă interes pentru activități, lucrează cu atenție, îngrijit, are inițiativă;

Mod de îndeplinire a sarcinilor: lucrează dar finalizează totdeauna activitatea; îndeplinește sarcinile accesibile în mod disciplinat; necesită supraveghere;

Jocul: se antrenează în jocuri fie singur, fie cu parteneri, colaborează în joc, respectă regulile jocului; jocuri preferate: jocuri de explorare și manipulare, jocuri de imitație motrică/verbală, jocuri de construcție, jocuri de expresie verbală/mimico-gestuală, jocuri de mișcare, jocuri de rol, jocuri cu subiecte din viața cotidiană, jocuri de cooperare/competiție

Timpul liber: are nevoie să fie antrenat în activități educative-stimulative

Reacția la succes/eșec: se bucură-se supără

Adaptarea la activitatea de la grupă/regimul școlii: s-a adaptat ușor la cerințele regimului de școală, are un comportament civilizată cu personalul școlii

Rezultate în activitatea de învățare:

- activități plastice : pictează, colorează respectând reperiile date, decupează după contur;
- activități muzicale: percepe și diferențiază zgomote, voci, sunete muzicale; diferențiază sunetele unor instrumente muzicale (fluiet, pian, vioară, tobă, chitară); deosebește intensitatea sunetelor (tare, încet); poate să danseze pe ritmul unei melodii simple
- activități matematice: selectează/grupează/compară/ordonează obiecte; denumește categoria obiectelor grupate; compune un întreg din părți componente; numără în centrul 1-10; asociază numărul cu mulțimea de elemente corespunzătoare
- activități de prelexie/pregrafie: execută linii drepte: verticale, orizontale și oblice; cercuri, ovale, bucle, spirale; execută un desen figurativ după șablon (fructe, flori, animale) ; redă semnele grafice (bastonaș, punct, linii oblice);
- activități de comunicare: inițiază o conversație dar nu o finalizează, recunoaște și numește numele părinților, fraților, prietenilor; recunoaște și denumește fructe, legume, animale domestice și sălbatice, mijloace de transport

Activități de terapie specifică în care este /are nevoie să fie inclus copilul: este cuprins în activități de terapie logopedică pentru corectarea dislaliei simple.

Decalaj între vârsta cronologică/mintală/a limbajului/a motricității

Vârsta cronologică: 8.5 (8ani.5luni)

Vârsta mintală: 6.14 (6ani. 2luni)

Vârsta socializare: 6.79 (6ani.8luni)

Vârsta limbajului: 6. 48 (6ani.5luni)

Vârsta motrică: 6.87 (6ani. 9luni)

Clasificarea handicapului mintal : IQ: 46 - deficiență mintală moderată

Interpretarea rezultatelor obținute la probele aplicate

Subiectul provine dintr-o familie dezorganizată, relații tensionate între părinții. S.D. locuiește cu tata, mama și frații.

Rezultate la proba vârsta psihologică a limbajului

Subiectul S.D. este cu doi ani și trei luni sub nivelul vârstei cronologice. Subiectul S.D. este diagnosticat cu deficiență mintală moderată, a beneficiat de școlarizare timpurie, frecventând grădinița, la școala specială, unde pe parcursul ședințelor de terapiei logopedică, aceste tulburări de limbaj s-au ameliorat semnificativ. De asemenea, s-a structurat și afectivitatea prin comunicare și interrelaționare în cadrul grupului.

Rezultate la proba de vorbire independent

S.D. are un vocabular bine dezvoltat, utilizează o gamă variată de mijloace de comunicare, predominând dorința de interacțiune verbală cu ceilalți și de cunoaștere. Subiectul enumeră și descrie activități cotidiene, demonstrând dorința pentru cunoaștere și interes pentru mediul înconjurător. Subiectul vorbește în propoziții simple. Discursul este coerent fără deviații de la subiect, dar incorect din punct de vedere gramatical.

C. Programul de Intervenție Personalizat pentru copilul S.D.

Având în vedere nivelul de dezvoltare al subiectului S.D. în momentul de față și ținând cont de aspectele pozitive, competențele, dar și deficitele, în plan secundar, a fost întocmit un Program de Intervenție Personalizat pentru dezvoltarea deprinderilor de comunicare și socializare.

Dintre competențe, deficitele și nevoile copilului putem indica următoarele:

- înclinație pentru activități plastice și muzicale;
- participă cu plăcere la activități plastice și muzicale;
- posibilități bune de comunicare orală, gestuală și expresivă;
- pronunție deficitară a fonemului "F";
- relaționare bună cu cei din jur;
- motivare bună pentru activitatea sub formă de joc;
- participarea cu interes la jocuri de rol de tipul vorbitor–ascultător
- participarea la dialoguri scurte, în situații de comunicare uzuală;
- nevoie de afecțiune, înțelegere, sprijin permanent din partea celorlalți;
- nevoia de integrare, de modele socio-umane diverse;
- interes pentru activitatea de învățare;

Programul întocmit vizează următoarele coordonate, în general:

- abilitarea subiectului pe planurile limbajului și comportamentului socio-afectiv, astfel încât să devină apt pentru activitatea școlară și socială, în general;
- dezvoltarea potențialităților psihice de învățare ale subiectului și a ritmului propriu de achiziție în contexte situaționale variate, exploatând resursele tuturor factorilor educativi.

La aplicarea programului au participat următoarele persoane:

- profesor de psihopedagogie specială
- învățător educator
- profesor psihopedagog

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Obiective:

- Impostarea, consolidarea și automatizarea fonemului "F";
- Formarea capacității de diferențiere fonematică corectă;
- Reproducerea și înțelegerea structurii silabice;
- Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;
- Dezvoltarea comunicării orale în diverse situații de comunicare;
- Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare;
- Dezvoltarea motricității fine.

Profesor de psihopedagogie specială: Popa Anca

Data elaborării P.I.P.: 1 octombrie 2015– 22 iunie 2016

OBIECTIVE	CONȚINUTURI	METODE ȘI MIJLOACE DE REALIZARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	CRITERII MINIMALE DE APRECIERE A PROGRESSELOR	METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
-să identifice și să reproducă sunete emise de diferite instrumente	-execuții de imitare a sunetelor din natură în șoaptă, în ritm prelungit; -exerciții-joc cu onomatopee : “Trenl și Vântul”, “Fă ca ursulețul”, ”Puișori veniți la mine”, “Se aude ploaia”, “Să facem ca șarpele, albina...”, ”Cântecul greierașului”, ”Deschide urechea bine”.	-demonstrația -explicația -conversația -exercițiul	Octombrie - Noiembrie - 2015	-identifică și reproduce 4 din 5 sunete emise de diferite instrumente	Evaluare orală
-să repete bătăile auzite și să respecte ritmul	- exerciții-joc: “Cum bate toba?”, “Ce se aude/” (sunet, zgomot), “Ghicește cine te-a strigat”.	-demonstrația -explicația -exercițiul -imitația	Decembrie 2015	-repetă bătăile auzite și respectă ritmul	Evaluare orală
- să execute corect exerciții de gimnastică respiratorie	- suflatul în lumânare, batistă, apă cu paiul, etc. - umflatul balonului, aburirea oglinzii, mirositul	-demonstrația -explicația -conversația -exercițiul -batistă	Ianuarie - Februarie 2016	- execută corect exercițiile de gimnastică respiratorie	Evaluare orală
-să execute corect exerciții de gimnastică a aparatului articular	florilor, inspirare și expirare alternativă pe nas, pe gură, cu pauze stabilite; - execuții de pronunție prelungită a unei vocale, de numărât pe parcursul unei expirații etc. - exerciții pentru gimnastica maxilarelor: mișcarea maxilarului	-lumânare -pai -balon -oglinză		- execută corect exercițiile de gimnastică a aparatului articular	Evaluare orală

<p>- să pronunțe corect fonemul "F" în silabe</p>	<p>inferior la stânga și la dreapta, coborârea și ridicarea maxiloarului liber și cu rezistență; - exerciții pentru gimnastica buzelor: sugerea cu buzele strâns lipite, scoaterea aerului prin buzele ușor deschise, acoperirea dinților inferiori cu buza superioară și invers, mișcarea buzei inferioare la stânga și la dreapta, vibrarea buzelor etc. - exerciții pentru gimnastica limbii: scoaterea și retragerea limbii, limba în formă de săgeată, lopată, atingerea dinților inferiori și superiori cu limba, limba în formă de săgeată se ridică și sterge palatal dur și moale, șterge dinții, buzele, se mișcă stânga-dreapta atingând comisurile, limba afară se ridică în sus, coboară în jos spre barbă etc.</p>	<p>-exercițiul -imitația -impostarea sunetului deficitar</p>	<p>Octombrie - Noiembrie - 2015</p>	<p>-pronunță corect fonemul "F" în silabe</p>	<p>Evaluare orală</p>
<p>- să pronunțe corect fonemul "F" în cuvinte</p>	<p>- exerciții de consolidare și fixare a fonemului "F"; - exerciții cu silabe directe și inverse cu sunetul impostat și gama vocalică (scurt și prelungit); -exerciții cu sunetul impostat în poziție intervocalică: afa, ifi, efe;</p>	<p>-consolidarea sunetului deficitar</p>	<p>Decembrie 2015</p>	<p>-pronunță corect fonemul "F" în cuvinte</p>	<p>Evaluare orală</p>
<p>-să despartă cuvinte care conțin fonemul "F", în silabe</p>	<p>- structuri silabice cu ritm: fa – fa, fa – fa – fa, fi –fi , fi – fi – fi;</p>	<p>-explicația -joc didactic -imagini</p>		<p>-desparte cu ajutor cuvintele în silabe</p>	<p>Evaluare orală</p>
<p>-să pronunțe clar și corect cuvinte care conțin fonemul "F"</p>	<p>- exerciții în combinații consonantice sau cu diftongi: fra, fre. fri, fro, fru, far, fir, foi, fac etc;</p>	<p>-explicația -exercițiul -joc didactic -imagini</p>	<p>Ianuarie - Februarie 2016</p>	<p>-pronunță clar și corect cuvinte</p>	<p>Evaluare orală</p>
<p>- să alcătuiască propoziții cu cuvinte care</p>	<p>- exerciții de diferențiere a fonemelor "F" și "V" la nivel de silabă: fa – va, fe – ve, fu – vu, fi – vi, af-av, ifi-ivi,</p>	<p>-automatizarea</p>			<p>Evaluare orală</p>

<p>conțin fonemul “F”</p> <p>- să alcătuiască propoziții dezvoltate cu cuvinte date</p> <p>- să povestească după imagini</p>	<p>fia-via etc.</p> <p>- exerciții-joc de diferențiere: “Cine face așa?”, ”Focul și vântul”, ”Păsările și automobiul”;</p> <p>- exerciții-joc de despărțire în silabe, a cuvintelor care conțin fonemul “F”: “Silabe vesele”.</p> <p>-exerciții-joc: “De-a școlarii”, “Cine spune mai multe cuvinte?”.</p> <p>- exerciții de pronunțare a fonemului ”F” în diferite poziții: inițial, median și final;</p> <p>-exerciții pronunțare clară și corectă a cuvintelor care conțin fonemul “F”: far, fag, foc, foi, fîn, fată, fază, frică, afin, moft etc</p> <p>-exercițiu-joc: “Jocul cuvintelor”, ”Ghicește cine te-a strigat?”.</p> <p>-exerciții pentru alcătuirea unor propoziții pe bază de imagini (cuvinte care conțin fonemul “F”);</p> <p>-exerciții-joc: “Jocul cuvintelor”, “Cuvinte și propoziții”.</p> <p>-exerciții de dezvoltare a unor propoziții simple;</p> <p>-exerciții-joc: “Jocul cuvintelor”, “Câte cuvinte am spus?”, “ Mai spune ceva!”.</p> <p>-exerciții de povestire după imagini, memorare de poezii, cântece, ghicitori etc.</p>	<p>sunetului</p> <p>-explicația</p> <p>-exercițiul</p> <p>-explicația</p> <p>-exercițiul</p> <p>- joc didactic</p> <p>-planșe</p> <p>-imagini</p>		<p>-alcătuieste propoziții cu 4 din 5 cuvinte date</p> <p>-alcătuieste propoziții cu 4 din 5 cuvinte date</p> <p>-povestește după imagini utilizând propoziții dezvoltate</p>	<p>Evaluare orală</p> <p>Evaluare orală</p>
--	---	---	--	---	---

	-exercițiu-joc: "Ești un bun cunoscător!"				
- să scrie corect (semnele grafice) litere de tipar	- exerciții de scriere corectă a semnelor grafice; - exerciții de trasare a elementelor grafice; - exerciții de adoptare a poziției corecte și comode pentru scris; - exerciții de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care să faciliteze scrierea literelor și scriere în duct continuu;	-exercițiul -demonstrația	Febuarie - Aprilie 2016	-scrie corect semene grafice, trasează elemente grafice	Evaluare practică
- să formuleze clar și corect enunțuri verbale potrivite unor situații de comunicare uzuală	- exersarea unor formule de salut, de adresare, prezentare și solicitare, adecvate contextului - dialoguri în diferite contexte, reale sau simulate, pe teme de interes - jocuri de rol: "La doctor", "Telefonul", "La piață", "În parc", "La cumpărături", "Cum spun eu și cum spui tu?", "Ce știi despre?".	-exercițiul -demonstrația -explicația	Mai - Iunie 2016	-definește corect 4 din 5 noțiuni	Evaluare orală

Analiza progresului obținut prin aplicarea Programului de Intervenție

Personalizat și recomandări pentru activitatea viitoare

Evaluarea rezultatelor s-a realizat prin completarea fișei de evaluare Portage, după aplicarea Programului de Intervenție Personalizat, elaborat pentru corectarea tulburărilor de limbaj, stimularea comunicării și a comportamentului social la copilul S.D.

Rezultatul evaluării a evidențiat o serie de ameliorări, astfel:

Vârsta cronologică: 9 (9ani.0luni)

Vârsta mintală: 6.76 (6ani.8luni)

Vârsta socializare: 7.98 (7ani.10luni)

Vârsta limbajului: 7.06 (7ani.11luni)

Vârsta motrică: 7.37 (7ani.4luni)

Clasificarea handicapului mintal : IQ: 49 - deficiență mintală moderată, dislalie simplă

S-a constatat o îmbunătățire a deprinderilor de comunicare și o ameliorare a tulburărilor de limbaj (respectiv corectarea dislaliei). S.D. reușește să pronunțe fonemul “F”, reușește să alcătuiască propoziții dezvoltate și să povestească după imagini. De asemenea, copilul identifică și reproduce sunete emise de diferite instrumente, repetă bățile auzite dar nu respectă ritmul, desparte cuvinte în silabe. La nivel comportamental și social a câștigat în relaționarea cu colegii, cadrele didactice și familia, dobândind astfel cunoștințe despre rolurile sociale.

Toate activitățile s-au desfășurat atât sub formă de joc, cât și de învățare. De asemenea, S.D. necesită susținere, încurajare și supraveghere în cadrul unor activități complexe.

În cadrul tuturor activităților instructiv-educative, S.D. necesită stimulare pozitivă pentru dezvoltarea motivației intrinseci, privind activitatea educațional-terapeutică.

Se recomandă continuarea programului de terapie atât la nivelul comunicării pentru recuperarea tulburărilor de limbaj, cât și la nivel comportamental și social.

Totodată, se impun activități periodice de schimb de informații în cadrul echipei ce cuprinde toți factorii educativi din școală și familie, cu scopul obținerii unui caracter unitar al intervenției asupra copilului S.D.